
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

רפואה וטרינרית במבחן: היסטוריה, תרבות, ואתיקה של בעלי חיים -
65711

תאריך עדכון אחרון 08-03-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: רפואה וטרינרית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: רחובות

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר סיגל סלונים

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: sigalvet1@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתאום

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בנושאים שנויים במחלוקת העומדים במוקד הדיון הציבורי על היחס לבעלי חיים. הקורס מציג את התאוריות האתיות החשובות, ומזמן דיון אודות הטיעונים והדעות השונות והמנוגדות בדבר מעמדם המוסרי של בעלי החיים ויחס האדם אליהם. נדון וננתח, מנקודת מבט מוסרית וביקורתית, נושאים שונים במחלוקת ברפואה הווטרינרית, וכן קונפליקטים אתיים הניצבים בפני הווטרינר בעבודתו, ונבחן את מגוון הפתרונות האפשריים השונים.

מטרות הקורס:

1. היכרות עם מגוון הדעות והצדדים בנושא מעמדם המוסרי של בעה"ח.
2. לעורר ולפתח מיומנויות חשיבה מוסרית, ויכולת לבקר ולנתח מצבים מנקודת מבט מוסרית.
3. היכרות עם דילמות וקונפליקטים מוסריים ברפואה הווטרינרית.
4. קידום סטנדרטים אתיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להכיר ולבקר את מגוון העמדות בנוגע למעמדם המוסרי של בעה"ח ויחס האדם אליהם.
2. לצפות מראש, להבין ולנתח מצבים מורכבים מנקודת מבט מוסרית, באופן שיסייע לבחירה מושכלת של דרך פעולה.
3. להכיר דילמות וקונפליקטים מוסריים ברפואה הווטרינרית.
4. להתנהל על פי, ואף להוביל ולקדם, סטנדרטים אתיים.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות ודיונים פעילים של הסטודנטים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

סילבוס קורס אתיקה לתלמידי וטרינריה - 2020

מרצה: ד"ר סיגל סלונים

דרכי התקשרות עם המרצה: מייל: com.gmail@sigalvet1 טל. 050-9362636

מטרות הקורס:

1. היכרות עם תאוריות אתיות ועם מגוון הדעות והצדדים בנושא מעמדם המוסרי של בעלי-החיים.
2. היכרות עם דילמות וקונפליקטים אתיים ברפואה הווטרינרית.
3. לעורר ולפתח מיומנויות חשיבה אתית, קבלת החלטות, ויכולת לבקר ולנתח מצבים מנקודת מבט

מוסרית.

4. קידום סטנדרטים אתיים.

תכני הקורס:

- 17.3.20: מבוא לאתיקה וטרינרית: הגדרת המושג "אתיקה"; תאוריות אתיות רלוונטיות.
- 24.3.20: רקע הסטורי-חברתי. מעמדם המוסרי של בעה"ח ע"פ הוגי-דעות ומדענים: המותר האדם מן הבהמה? דיון וניתוח שאלות: האם לאדם מחויבות מוסרית כלפי בעה"ח? האם לבע"ח יש זכויות?
- 31.3.20: בעלי חיים במעבדה ובתעשיית המזון: סוגיות אתיות.
- 21.4.20: מרפאת חיות מחמד: מחויבותו המוסרית של הצוות הרפואי כלפי הלקוח, כלפי הפציינט, כלפי קולגות וכלפי הקהילה. Care Animal Compassionate.
- 5.20.5: ד"ר רוני קאופמן: אדם מול סביבה – טובת הפרט אל מול טובת הכלל.
- 12.5.20: ד"ר אמיר שטיינמן: סוגיות אתיות בטיפול בבע"ח בביה"ח הווטרינרי.
- 19.5.20: סוגיות אתיות בשימוש בכלבים לצרכי לחימה.
- 26.5.20: דיון וניתוח סוגיות אתיות ברפואה הווטרינרית: גזעי בע"ח, עיקור/סרוס, מדיניות חיסונים, שאלת איכות חיים בבע"ח חולים ומוגבלים, השתלת איברים, זואונוזות.
- 6.20.2: פרופ' מרב שמיר: המתת חסד.
- 6.20.9: דיונים במקרים מתוך העבודה הקלינית היום-יומית.
- 16.6.20: מצגות סטודנטים
- 23.6.20: מצגות סטודנטים
- 30.6.20: מצגות סטודנטים
- דרכי ההוראה: הרצאות, שיחות ודיונים פעילים של הסטודנטים.
- אופן ההערכה: הסטודנטים יעלו בפני הכתה מצגות קבוצתיות, בהן ידונו וינתחו סוגיות מעשיות בתחומי האתיקה הוטרינרית.
- תישקל תוספת ציון על סמך השתתפות פעילה בדיונים בכיתה.

ספרות מומלצת:

1. An Introduction to Veterinary Medical Ethics, Theory and Cases. 2nd ed. / Bernard E. Rollin.
2. Ethics of Animal Use / Peter Sandoe, Stine Christiansen
3. Animal Ethics Dilemma: www.aedilemma.net
4. Animal Liberation / Peter Singer
5. The Case for Animal Rights/ Tom Regan
6. האדם והחיה: ניסויים מדעיים בבעלי חיים/ אלכס צפרירי. הוצאת אוניברסיטת חיפה /ידיעות אחרונות.

חומר חובה לקריאה:

מצגות סטודנטים בקורס אתיקה:

3 המפגשים האחרונים בקורס (ב-16.6, 23.6, 30.6.20) יוקדשו למצגות שלכם.

עליכם להתחלק לקבוצות של כ-4 סטודנטים.
כל קבוצה תבחר נושא או מקרה וטרינרי, אותו תנתח מבחינה אתית, ותציגו לפני הכתה.
לרשותכם המחשב והמקרן – אם תרצו להכין מצגת ויזואלית (לא חובה).

דוגמאות לנושאים:

1. שאלת מוסריותם של עיקורים / סרוסים.
2. הנשרה כפוייה במטילות.
3. ניסויים בבע"ח.
4. סוגיות אתיות ברפת.
5. גזעי כלבים (או בע"ח אחרים).
6. גני-חיות
7. סוגיות אתיות בבע"ח בעת ארועים בטחוניים.
8. סוגיית חתולי-הרחוב: האכלה, לכידה, עיקור...
9. אחריות וטרינרית לאתיקה סביבתית.
10. יחסי וטרינר – לקוח – חיה
11. אתיקה בין קולגות

דוגמאות מעניינות למקרים תוכלו למצוא בספרו של Rollin Bernard, *An Introduction to Veterinary Medical Ethics, Theory and Cases*. 2nd ed.

אבקש לקבל מכם בדואר אלקטרוני מראש את שמות התלמידים בכל קבוצה (פרטי+משפחה) ואת שם הנושא או המקרה שבחרה הקבוצה. אל תתחילו לעבוד על נושא לפני אישור ממני.

לרשות כל קבוצה יעמדו עד 15 דקות, שבמהלכן יהייה עליכם להציג את המקרה / הנושא, להסביר מהי הבעייה האתית ולנתח אותה.

1. יש להתייחס לצדדים השונים המעורבים בסוגייה, ולאינטרס של כל אחד מהם.
2. מהי מחויבותו המוסרית (אם קיימת) של כל צד כלפי האחר?
3. חשוב להביא עמדות מוסריות ונקודות מבט שונות, רבות ככל שניתן.
4. יש לדון באפשרויות הפעולה השונות, תוך התייחסות ליתרונות ולחסרונות של כל אפשרות.
5. כיצד הייתם אתם פועלים, אילו הבחירה הייתה בידכם?

כמובן שהסוגיה צריכה להיות מוצגת בפני חבריכם באופן מעניין.
ציון המצגת יהווה את ציונכם בקורס.

הפרזנטציה יכולה להתבצע, ע"פ בחירתכם, ע"י נציג אחד או יותר מחברי הקבוצה, והציון יהייה משותף לכל הקבוצה.

אשמח לענות על כל שאלה – במייל com.gmail@sigalvet1 או בטלפון: 050-9362636.

בהצלחה רבה!

ד"ר סיגל סלונים

-
- חומר לקריאה נוספת:
- An Introduction to.1 Veterinary Medical Ethics, Theory and Cases. 2nd ed. / Bernard E. Rollin.*
2. *Ethics of Animal Use / Peter Sandoe, Stine Christiansen*
3. *Animal Ethics Dilemma: www.aedilemma.net*
4. *Animal Liberation / Peter Singer*
5. *The Case for Animal Rights/ Tom Regan*
6. האדם והחיה: ניסויים מדעיים בבעלי חיים/ אלכס צפרירי. הוצאת אוניברסיטת חיפה /ידיעות אחרונות.
7. *A New Basis for Animal Ethics: Telos and Common Sense / Bernard Rollin*

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 85 %

השתתפות 15 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

בסוף הקורס הסטודנטים יעלו בפני הכיתה מצגות בנושאים רלוונטיים ע"פ בחירתם:
מצגות סטודנטים בקורס אתיקה

3 המפגשים האחרונים בקורס (ב-16.6, 23.6, 30.6.20) יוקדשו למצגות שלכם.

עליכם להתחלק לקבוצות של כ-4 סטודנטים.
כל קבוצה תבחר נושא או מקרה וטרינרי, אותו תנתח מבחינה אתית, ותציגו לפני הכיתה.
לרשותכם המחשב והמקרן - אם תרצו להכין מצגת ויזואלית (לא חובה).

דוגמאות לנושאים:

-
1. שאלת מוסריותם של עיקורים / סרוסים.
 2. הנשרה כפוייה במטילות.
 3. ניסויים בבע"ח.
 4. סוגיות אתיות ברפת.
 5. גזעי כלבים (או בע"ח אחרים).
 6. גני-חיות
 7. סוגיות אתיות בבע"ח בעת ארועים בטחוניים.
 8. סוגיית חתולי-הרחוב: האכלה, לכידה, עיקור...
 9. אחריות וטרינרית לאתיקה סביבתית.
 10. יחסי וטרינר - לקוח - חיה
 11. אתיקה בין קולגות

דוגמאות מעניינות למקרים תוכלו למצוא בספרו של Rollin Bernard, *to Introduction An . Veterinary Medical Ethics, Theory and Cases. 2nd ed.*

אבקש לקבל מכם בדואר אלקטרוני מראש את שמות התלמידים בכל קבוצה (פרטי+משפחה) ואת שם הנושא או המקרה שבחרה הקבוצה. אל תתחילו לעבוד על נושא לפני אישור ממני.

לרשות כל קבוצה יעמדו עד 15 דקות, שבמהלכן יהייה עליכם להציג את המקרה / הנושא, להסביר מהי הבעייה האתית ולנתח אותה.

1. יש להתייחס לצדדים השונים המעורבים בסוגייה, ולאינטרס של כל אחד מהם.
2. מהי מחויבותו המוסרית (אם קיימת) של כל צד כלפי האחר?
3. חשוב להביא עמדות מוסריות ונקודות מבט שונות, רבות ככל שניתן.
4. יש לדון באפשרויות הפעולה השונות, תוך התייחסות ליתרונות ולחסרונות של כל אפשרות.
5. כיצד הייתם אתם פועלים, אילו הבחירה הייתה בידכם?

כמובן שהסוגיה צריכה להיות מוצגת בפני חבריכם באופן מעניין.
ציון המצגת יהווה את ציונכם בקורס.

הפרזנטציה יכולה להתבצע, ע"פ בחירתכם, ע"י נציג אחד או יותר מחברי הקבוצה, והציון יהייה משותף לכל הקבוצה.

אשמח לענות על כל שאלה - במייל sigalvet1@gmail.com או בטלפון: 050-9362636.

בהצלחה רבה!

ד"ר סיגל סלונים

